

Піць лета па кроплі

«**Н**ІКОЛІ не раздзяляла ўсеагульнай эйфарыі з нагоды лета. Бо лета — гэта праца. Палоць агарод, ратаваць бульбу ад каларадскіх жукоў, пасвіць кароў, збіраць ягады, адмахваючыся ад неадчэпных камароў, пераварочваць і зграбаць у стагі сена, — дзеліцца сваімі дзіцячымі ўспамінамі сяброўка. І потым з настальгіяй дадае: — Але гэта было так па-сапраўднаму...»

«Лета — гэта маленькае жыццё, — кажа яшчэ адна прыяцелька, якая вельмі любіць загараць і стараецца «злавіць» кожны сонечны праменьчык. — Гэта «велік», шыкоўныя заходы і світанкі, пасядзелкі з сябрамі каля вогнішча да ночы. Лета — гэта ягады з куста, міска з пенкай ад вярэння, якое не закаталі і можна адразу есці. Гэта пяткі, што не адмываюцца ад травы і зямлі. Лета — гэта бясконца доўгі дзень. І сотні сонечных зайчыкаў-ўспамінаў».

Цяпер паўсюль размоў — толькі пра лета. Вось на мінулым тыдні ехала ў маршрутцы. І кіроўца, каб падтрымаць размову з пастаянным пасажырам, кінуў: «Ну вась і большая частка чэрвеня ўжо прайшла...» — «Ага, месяц праляцеў як адно імгненне, я нават і не заўважыў».

«На канікулах пабег купацца, не паспеў нырнуць, — ужо пара вылазіць і зноў у школу. Ад таго і туга бярэ, — згадаліся радкі з рамана Рэя Брэдберы «Віно з дзыхаўцоў». Безумоўна, мы, людзі, не ў сілах стрымаць час. Але ж можам не пражываць яго «на аўтамаце», а напаўняць значнымі толькі для нас момантамі. Таму, каб не расплюхаць лета і потым не шкадаваць аб упущаных магчымасцях, у гэтым годзе я вырашыла паспець ухапіць як мага больш летніх цудаў. У першую чаргу, захаваць лецеўка ва ўспамінах. Пакуль што адзін з самых яркіх — як мы ў гадавіну нашага з мужам вяселля купаліся ў вадаёме з відам на Нясвіжскі замак.

...На гэта лета ў мяне шмат планаў. Сярод іх — маленькая мара: хачу ўбачыць, як буслянаты вучацца лётаць. Сусед, які жыве ў вёсцы ўсё жыццё, кажа, што гэты момант ужо не за гарамі. Праз тыдзень, максімум два, птушаняты пачнуць вылятаць з бацькоўскага гнязда... Пакуль жа яны прагна цягнуцца цікавымі галоўкамі ў неба і нясмела размінаюць крылы. Каб не прапусціць момант, штодня час ад часу спыняюся і назіраю за буслянатамі. За гэты час зрабіла для сябе столькі адкрыццяў! Напрыклад, касмічныя гукі, якія выдаюць буслянаты, я да гэтага лета ніколі не чула альбо проста не звяртала ўвагі. А яшчэ, аказваецца, у дзетак, у адрозненне ад дарослых буслоў, чорны колер дзюбы і ног.

Цяпер, дарэчы, вядзецца Нацыянальны ўлік белага бусла — 2024. У гэтым цудоўным праекце могуць прыняць удзел усе ахвотныя: трэба проста паведаміць на пошту busel2024belarus@gmail.com аб гнёздах буслоў, якія вы ведаеце. У прыватнасці, назву населенага пункта, колькасць буслянак у ім і на чым яны размешчаны (дрэва, дах, слуп, воданепарная вежа...), а таксама колькасць птушанят. Для больш дакладнага іх пераліку трэба дачакацца кармлення. Бо буслянаты, пакуль маленькія, часта хаваюцца ў гняздзе і паказваюць свае галоўкі, як правіла, толькі калі прылятаюць тата ці мама з ежай.

Апроч калекцыяніравання летніх уражанняў, я пакрысе раблю і матэрыяльныя нарыхтоўкі на зіму. Зварыла варэнне з сасновых шышак, збіраю і сушу мелісу, мяту, чабор, бергамот, мацярдушку са свайго міні-аптэкарскага агародчыка, духмяныя кветкі вясковай шыпыны ды ліпы. У найбліжэйшых планах — ферментаваць самую маю любімую і такую карысную гарбату — скрыпень (іван-чай)...

Усе людзі розныя. У кагосьці шклянка часцей за ўсё напалову пустая, у кагосьці напалову поўная. У мяне таксама бываюць розныя дні, настрой. Але, тым не менш, стараюся быць пазітыўнай, думаць аб тым, што наперадзе яшчэ цэлых два месяцы лета, а далей бабіна лета... А наогул, калі задумацца, няма розніцы, якое надвор'е, калі побач дарагія сэрцу людзі, з якімі хочацца перажываць усе чатыры пары года.

...Летась цёплым жнівеньскім вечарам мы з сябрамі сядзелі ў нас на тэрасе. Алесь дастаў кнігу вышэйзгаданага Рэя Брэдберы «Лета, бывай». І зачытаў услых урывак з яе. «Жнівень трэба цадзіць павольна, як грушавы лікёр. Наліваць у маленькую чарачку, адсёрбваць па кропельцы, а скрозь чарачку глядзець на сонца. Жнівеньскія ночы трэба разводзіць агеньчыкамі свечак, малаком, налітым у каганец для дамавіка, муркатаннем ката і стракатаннем конікаў. Жнівеньскія дні трэба закладваць між старонак кнігі, як закладкі, каб потым вытрасаць іх жар у золкім лістападзе, дастаўшы гэтую кнігу з паліцы. І заклінаю вас, ну не крычыце вы на ўсіх кутах: «Ой, вось і жнівень, вось і восень!» Ну куды вы спяшаецеся? Спыніце гадзіннік. Піце па кроплі».

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

Мая гісторыя

КАЛІ ЗМАЎКАЕ ПРЫРОДА, ПАЧЫНАЕ ПЛАКАЦЬ ЗЯМЛЯ...

На жаль, усе, пра каго ідзе гаворка ў гэтым матэрыяле-ўспаміне, ужо сышлі ад нас

ГІСТОРЫЯ маёй сям'і, маёй радні, якую я хачу расказаць чытачам, самая простая. Яе пазнаюць амаль усе сем'і, якіх у Беларусі на момант пачатку Вялікай Айчыннай вайны былі тысячы і тысячы. Праз прызму гэтай прыватнай гісторыі хачу данесці ўсім, хто вырас на аповедах блізкіх людзей пра вайну, хто гэтыя аповеды перадаваў сваім дзецям, а яны — сваім: не забывайце, нясіце праз час шчыры і праўдзівы летапіс сваіх сем'яў, сваёй радні, таму што з гэтых невялічкіх гісторый складалася агульная гісторыя Вялікай Перамогі і вялікіх пакут беларускага народа.

КІРДУНЫ

Нашы (дарэчы, у мяне больш за 40 стрыечных братоў і сясцёр) бабуля і дзядуля — Міхадзюк Алена Аляксееўна 1875 года нараджэння і Кірдуны Тарас Захаравіч 1876 года нараджэння — павянчаліся ў царкве невялікай вёсачкі Крынка Бабруйскага павета Мінскай губерні ў маі 1895 года. Аселі ў вёсцы Птушычы таго ж павета. І пачалі сямейнае жыццё. Да пачатку Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі яны мелі статус моцных сярэднякоў. Калі прыйшоў час раскулачвання, баяліся, што трапяць пад гэту кампанію: гаспадарка моцная, ёсць свая малатарня. Аднак баяліся дарэмна, бо ўсё рабілі саматугам, без парабкаў.

Ды і паважалі аднавяскоўцы Кірдуноў — за працавітасць, цяргненне і стаўленне да людзей. А яшчэ наша бабуля была павітухай — прымала і лячыла, лічы, усіх нованароджаных дзетак не толькі ў Птушычах, але і ў наваколлі.

Чацвёрта сыноў і шэсць дачок — такая была спадчына Кірдуноў. Сваю малую радзіму пакінулі толькі двое: Рыгор і Іван.

(Заканчэнне на 3-й стар. «СГ».)

Рыгор Волгін са сваёй сям'ёй яшчэ да вайны.

Духоўны свет

«БО БЫЎ Я ХВОРЫ, І ВЫ ПРЫЙШЛІ ДА МЯНЕ...»

Святар распавёў, навошта трэба дапамагаць тым, хто мае ў гэтым патрэбу, і што такое сапраўдная дабрачыннасць

ХРЫСЦІАНСТВА і міласэрнасць — узаемазвязаныя паняцці. Дабрачыннасць заўсёды разглядалася любою хрысціянскай канфесіяй як неад'емны складнік жыцця, бо адлюстроўвае галоўныя прынцыпы вучэння аб любові да бліжняга. У праваслаўі справы міласэрнасці — адзін з найважнейшых кірункаў работы епархій у

цэлым і кожнага прыхода паасобку. Пра тое, чаму важна дапамагаць бліжняму, каго лічыць бліжнім хрысціян і каму больш патрэбна гэта дапамога — таму, хто ў ёй мае патрэбу, ці таму, хто яе аказвае, гутарым з настояцелем прыхода храма свяціцеля Спірыдона Трыміфунскага ў Мінску святаром Аляксандрам Пальчэўскім.

ПРАЕКТЫ І ПРАГРАМЫ...

— Дабрачыннасць — велізарны пласт работы праваслаўнай царквы, якая вядзецца па многіх кірунках, — кажа айцец Аляксандр. — Існуе Сінаідальны аддзел царкоўнай дабрачыннасці — структура, якая каардынуе гэту работу. У нашай краіне дабрачынныя праекты ажыццяўляюцца як у рамках усёй Царквы, так і епархій, то-бок асобных рэгіёнаў Беларусі: у кожнай епархіі ёсць аддзел па сацыяльным служэнні, які займаецца арганізацыяй работ, звязаных са справамі міласэрнасці. Рэалізоўваюцца таксама праекты, якія датычацца асобных прыходаў. У сферы дабрачыннасці ажыццяўляецца ўзаемадзеянне з дзяржаўнымі структурамі, падпісваюцца сумесныя пагадненні і праграмы з дзяржустановамі, медыцынскімі арганізацыямі, дзіцячымі прытулкамі, хоспісамі і гэтак далей. Але ёсць і праекты, якія Царква ўвасабляе ў жыццё самастойна.

(Заканчэнне на 4-й стар. «СГ».)